

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL ANTICORRUPTION
CENTRE OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA**

Adresa: MD-2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373) 22-25-72-94, email: secretariat@cna.md

Nr. 06/2/5781 din 04.04.2024

La nr. 92 din 21.03.2024

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative (Legea 39/2008 privind protecția soiurilor de plante, Legea viei și vinului 57/2006, Legea 68/2013 despre semințe și Legea 71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 4 (patru) pagini.

Director

Digitally signed by Pînzari Alexandr
Date: 2024.04.05 17:46:31 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Alexandr PÎNZARI

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>935</u>		
"08"	<u>04</u>	<u>2024</u>
Ora		

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO24/9581 din 04.04.2024

la proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative (Legea 39/2008 privind protecția soiurilor de plante, Legea viei și vinului 57/2006, Legea 68/2013 despre semințe și Legea 71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este un deputat în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul și nota informativă au fost plasate pentru consultare publică pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova, www.parlament.md, în corespundere cu prevederile art.47 alin.(6)

din Legea nr.797/1996 pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului. Astfel, se constată că etapa de asigurare a transparenței procesului decizional statuată la art.8 lit.b) din Legea nr.239/2008 a fost realizată, în acest sens fiind asigurat accesul părților interesate la proiectului de decizie.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative „*Proiectul de lege își propune drept scop crearea condițiilor necesare susținerii Guvernului Republicii Moldova în realizarea reformelor din sistemul instituțional al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare. Prin prisma acestui scop se propune delimitarea atribuțiilor de testare, care au un caracter eminentamente științific, de cele administrative legate de emiterea deciziei de admitere a soiului în Catalogul soiurilor de plante și, implicit, ținere a acestui Catalog.*”

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea actelor normative ce vizează activitatea de testare a soiurilor de plante, în speță Legea viei și vinului nr.57/2006, Legea nr.39/2008 privind protecția soiurilor de plante, Legea despre semințe nr.68/2013, fiind promovată excluderea denumirii entității publice responsabile de testarea soiurilor de plante prin substituirea acesteia cu denumirea generică de „instituție publică desemnată”, fapt ce ar permite Guvernului de a modifica entitatea publică responsabilă de asigurarea activității de testare, în contextul reformei instituționale inițiate de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

Totodată, prin proiect se propune modificarea Legii nr.71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural, fiind propusă modificarea elementelor sistemului informațional automatizat destinat pentru gestionarea și monitorizarea intervențiilor și a beneficiarilor de subvenții din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, precum și a mijloacelor financiare provenite din partea partenerilor de dezvoltare, prin substituirea evidenței agricultorilor care au depus o cerere de subvenționare cu instituirea sistemului unic de identificare a fermierilor, autorul motivând necesitatea intervenției legislative prin îmbunătățirea activității autorităților responsabile de a determina mai ușor costurile bugetare ale statului în procesul de elaborare a măsurilor de subvenționare sau de intervenții în anumite situații excepționale.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează interesele Guvernului, în speță a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, prin revizuirea autorității publice responsabile de ținerea Catalogului soiurilor de plante și de emitere a deciziilor de admitere a soiurilor în Catalog, precum și facilitarea posibilității Guvernului de a desemna instituția publică responsabilă de realizarea sarcinii de testare a soiurilor de plante.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*

f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".

Nota informativă anexată la proiectul examinat este elaborată cu respectarea exigențelor stabilite la art.30 din Legea nr.100/2017, fiind specificate condițiile care au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite cu precizarea principalelor prevederi și evidențierea elementelor noi.

Analizând conținutul proiectului și notei informative se constată discrepanțe între prevederile proiectului și notă, referitor la art. III pct.3, în ce privește modificarea art.13 alin.(1), pct.1 lit.a) din Legea despre semințe nr.68/2013, argumentele stabilite în nota informativă justifică soluții diferite de cele expuse în proiect pentru înregistrarea agentului economic pentru producerea semințelor. Astfel, se constată că în proiect se menționează despre substituirea suprafeței de teren eligibile de la 300 ha la 10 ha., în timp ce în notă se precizează 30 ha. Prin urmare, se consideră necesar a ajusta prevederile proiectului și conținutul notei informative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) *fundamentarea economico-financiară*”.

Implementarea în practică a normelor proiectului nu necesită alocarea mijloacelor financiare suplimentare din bugetul de stat, fapt menționat și de către autor în nota informativă.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului reglementează activitatea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, fiind atribuite noi competențe ce vizează atribuția de ținere a Catalogului soiurilor de plante care cuprinde soiurile admise pentru cultivare și comercializare în Republica Moldova, precum și sarcina de emiteră a deciziilor de admitere a soiurilor în Catalog. Potrivit notei informative, soluția propusă

spre adoptare este înaintată în contextul reformei instituționale a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, în acest sens urmărind delimitarea atribuțiilor de testare și cercetare științifică de atribuțiile administrative, în speță emiterea deciziilor administrative.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul de act normativ a fost elaborat în vederea modificării Legii viei și vinului nr.57/2006, Legii nr. 39/2008 privind protecția soiurilor de plante, Legii despre semințe nr.68/2013 și Legii nr.71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural, fiind promovate amendamente ce vizează activitatea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, în ce privește ținerea Catalogului soiurilor de plante și emitere a deciziilor de admitere a soiurilor de plante examinate în Catalog.

Suplimentar, prin proiect se promovează modificarea condițiilor de înregistrare a agenților economici interesați de producerea semințelor, fiind dispusă reducerea suprafețelor de teren eligibile pentru înregistrare. În acest context, se recomandă adaptarea prevederilor proiectului cu conținutul notei informative referitor la suprafața terenurilor agricole, în proiect fiind indicate date distincte de cele precizate în nota informativă.

Totodată, se constată că prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului și nu contravin interesului public, fiind promovate interesele Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare în realizarea reformei instituționale, precum și interesele agenților economici cu o suprafață de teren redusă, interesați de producerea și comercializarea semințelor.

04.04.2024

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Digitally signed by Carbuni Daniela
Date: 2024.04.04 13:35:32 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Daniela Carbuni , Inspector principal